

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Kur un kā>Kuras valsts tiesības jāņem vērā? Kuras valsts tiesības jāņem vērā?

Slovākija

1 Tiesību avoti

1.1 Valsts tiesību normas

Galvenais Slovākijas starptautisko privāttiesību avots valsts līmenī ir Likums Nr. 97/1963 par starptautiskajām privāttiesībām un procesuālajām tiesībām ("Starptautisko privāttiesību likums"), kura 3.–31. pantā iekļautās tiesību kolīziju normas nosaka konkrētām tiesību nozarēm (tiesībspējai un rīcībspējai, tiesisku darbību spēkā esamībai, materiālajām tiesībām, līgumtiesībām, darba tiesībām, mantojuma tiesībām, ģimenes tiesībām) piemērojamos tiesību aktus. Starptautisko privāttiesību likums piemērojams tikai tad, ja tieši piemērojamie Eiropas Savienības tiesību akti vai Slovākijas Republikai saistošs starptautiskais līgums — vai, precīzāk, likums, ar ko attiecīgo līgumu īsteno — nenosaka ko citu. Tas nozīmē, ka, ja turpmāk ir pieminēts Starptautisko privāttiesību likums, jāievēro, ka to piemēro tikai tad, ja neeksistē starptautiskie vai Savienības tiesību akti.

Slovākijas tiesībās ir ietverti arī patstāvīgas tiesību kolīziju normas, kas atrodas ne tikai Starptautisko privāttiesību likumā, piemēram:

- Likums Nr. 513/1991 ("Tirdzniecības kodekss"). Papildus šī likuma 22. panta tiesību kolīzijas normai III sadaļā ir iekļauti īpaši noteikumi par starptautiskās tirdzniecības saistībām, ko piemēro papildus citiem noteikumiem lietās par līgumiem, ja tajās ir ārvalsts elements;
- Likuma Nr. 311/2001 ("Darba kodekss") 241.a panta 7. punkts (piemērojamie tiesību akti, lai noteiktu, vai darba devējs ir kontrolējošais darba devējs, ja tas ir pakļauts tādas valsts tiesību aktiem, kas nav dalībvalsts);
- Likuma Nr. 8/2008 par apdrošināšanu 89. pants (apdrošināšanas līgumiem piemērojamie tiesību akti);
- Likuma Nr. 191/1950 par vekseliem un čekiem ("Vekselu un čeku likums") īpašie noteikumi par starptautisko tiesību piemērošanu vekseliem (91. un turpmākie panti) un čekiem (69. un turpmākie panti).

1.2 Daudzpusējās starptautiskās konvencijas

- ANO konvencijas: Konvencija par uzturīdzekļu piedziņu ārvalstīs, 20.6.1956.; Vīnes Konvencija par konsulārajiem sakariem, 24.4.1963.
 - Eiropas Padomes konvencijas: Eiropas Konvencija par informāciju par ārvalstu likumiem, 7.6.1968.; Papildu protokols Eiropas Konvencijai par informāciju par ārvalstu likumiem, 15.3.1978.; Eiropas Konvencija par nolēmumu atzīšanu un izpildi par bērnu aizbildnību un bērnu aizbildnības atjaunošanu, 20.5.1980.
 - Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences konvencijas: Konvencija par civilprocesu, 1.3.1954.; Konvencija par pierādījumu pieprasīšanu ārvalstīs civilajos un komerciālajos jautājumos, 18.3.1970.; Konvencija par tiesu jurisdikciju, piekritības kritērijiem un tiesas spriedumu laulības šķiršanas un laulāto šķirtības lietās savstarpēju atzīšanu, 1.6.1970.; Konvencija par lēmumu, kas saistīti ar uzturēšanas pienākumu, atzīšanu un izpildi, 2.10.1973.; Konvencija par tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu civillietās vai komercietās, 15.11.1965.; Konvencija par starptautiskās bērnu nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem, 25.10.1980.; Konvencija par bērnu aizsardzību un sadarbību starpvalstu adopcijas jautājumos, 29.5.1993.; Konvencija par ārvalstu publisko dokumentu legalizācijas prasības atcelšanu, 5.10.1961.; Konvencija par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem, 19.10.1996.; Konvencija par tiesu starptautisko pieejamību, 25.10.1980.
 - Līgumi, ar ko unificē tiesību kolīziju normas: Konvencija par ceļu satiksmes negadījumiem piemērojamo likumu, 4.5.1971.; Hāgas Konvencija par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem, 19.10.1996.
 - Nolīgumi, ar ko unificē tiesu materiālo tiesību noteikumus: Konvencija par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem, 11.4.1980.; Konvencija par nolīgumu starptautiskajā preču tirdzniecībā, Ņujorka, 1974. gada 14. jūnijs, kas grozīta ar 1980. gada 11. aprīļa protokolu.
 - Šķīrējtiesas procesa nolīgumi: Konvencija par ārvalstu šķīrējtiesu spriedumu atzīšanu un izpildīšanu, 10.6.1958.; Eiropas Konvencija par starptautisko komercšķīrējtiesu, 21.4.1961.
 - Starptautiskie transporta nolīgumi: Konvencija par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu, 19.5.1965.; Konvencija par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem, 9.5.1980., kas grozīta ar 20.12.1990. protokolu.
 - Citas juridiski nozīmīgas starptautisko privāttiesību konvencijas: Grozījumi 1955. gada 15. jūlija Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences Statūtos, 30.6.2005.; UNIDROIT Konvencija par zagtiem vai nelikumīgi eksportētiem kultūras priekšmetiem, 24.6.1995.; Civiltiesību pretkorupcijas konvencija, 4.11.1999.; Līgums par liķu transportēšanu, 26.10.1973.
 - Slovākijas Republikai saistošās konvencijas par sadarbību tieslietu jomā: Konvencija par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem, 18.2.1965.; Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences Statūti (spēkā no 1955. gada 15. jūlija, grozīti 2007. gada 1. janvārī), 31.10.1951.; Konvencija par ārvalstu šķīrējtiesas nolēmumu izpildīšanu, 26.9.1927.; Protokols par šķīrējtiesas klauzulām, 24.9.1923.; Konvencija par civiltiesisku strīdu, kas radušies no ekonomiskajām un zinātniski tehniskās sadarbības attiecībām, izšķiršanu šķīrējtiesas ceļā, 26.5.1972.; Konvencija par lēmumu, kas ir saistīti ar uzturēšanas pienākumu, atzīšanu un izpildīšanu, 15.4.1958.; Konvencija par starpvaldību ekonomisko organizāciju, kuras rīkojas noteiktās sadarbības jomās, juridisko statusu, privilēģijām un imunitātēm, 5.12.1980.
 - Līgumi par autortiesībām un rūpnieciskā īpašuma tiesībām (piemēri): Parīzes Konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, 20.3.1883.; Bernes Konvencija par literatūras un mākslas darbu aizsardzību, 9.9.1886.
- Citas Slovākijas Republikai saistošās konvencijas var atrast Slovākijas Ārlietu un Eiropas lietu ministrijas tīmekļa vietnē www.mzv.sk.

1.3 Svarīgākās divpusējās konvencijas

Līgums starp Čehoslovākijas Sociālistisko Republiku un Ungārijas Tautas Republiku par juridisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civillietās, ģimenes lietās un krimināllietās, 28.3.1989.

Līgums starp Čehoslovākijas Sociālistisko Republiku un Polijas Tautas Republiku par juridisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civillietās, ģimenes, darba tiesību lietās un krimināllietās, 21.12.1987.

Līgums starp Čehoslovākijas Sociālistisko Republiku un Padomju Sociālistisko Republiku Savienību par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civillietās, ģimenes lietās un krimināllietās, 12.8.1982.

Līgums starp Čehoslovākijas Sociālistisko Republiku un Austrijas Republiku par savstarpējām tiesiskajām attiecībām civillietās, par dokumentiem un tiesisko informāciju un tā nobeiguma protokols, 10.11.1961.

Līgums starp Slovākijas Republiku un Čehijas Republiku par tiesisko palīdzību, ko sniedz tiesu iestādes, un dažu veidu tiesiskajām attiecībām civilietās un krimināllietās, 29.10.1992.

Līgums starp Čehoslovākijas Sociālistisko Republiku un Dienvidslāvijas Sociālistisko Federatīvo Republiku par tiesiskajām attiecībām civilietās, ģimenes lietās un krimināllietās, 20.1.1964.

2 Kolīziju normu piemērošana

2.1 Vai tiesnesim ir pienākums pēc savas iniciatīvas piemērot kolīziju normas?

Attiecīgo tiesību normu un tās piemērošanu konkrētām tiesiskajām attiecībām nosaka tiesu iestāde, kas to dara pēc savas iniciatīvas saskaņā ar principu, ka juridiska strīda pusēm nav jāatsaucas vai jāpierāda to lietai piemērojamos tiesību aktus. No piemērojamības viedokļa Slovākijas tiesību aktos ir nošķirti obligātās un standarta tiesību kolīziju normas. Obligātās tiesību kolīziju normas ir normas, kas tiesnesim jāpiemēro neatkarīgi no pušu vēlmēm un no tā, vai puses ir norādījušas uz attiecīgajām tiesībām. Standarta normas, kas Slovākijas tiesībās parasti tiek piemērotas līgumtiesību lietās, ir normas, par kuru nepiemērošanu vai grozīšanu var vienoties iesaistītās puses.

2.2 Atgriezeniskā norāde

Saskaņā ar tiesību kolīziju normām, kas pastāv Slovākijas starptautiskajās privāttiesībās, norāde ir norāde uz konkrētās valsts tiesību sistēmu kopumā, ieskaitot tās tiesību kolīziju normas. Vispārējs Starptautisko privāttiesību likuma noteikums (35. pants) ir, ka atgriezeniskā norāde var tikt atzīta, ja šādi tiek veicināta saprātīga un taisnīga lietas izlemšana. Lemjot par to, vai atzīt vai noraidīt atpakaļnorādi un tālāknorādi, tiesa var ņemt vērā tikai faktiskos un juridiskos aspektus, kas var ietekmēt piemērojamo tiesību aktu izvēli, bet ne aspektus, kas var ietekmēt faktisko lietas izšķiršanu pēc būtības. Slovākijas tiesībās atgriezenisko norādi pieņem lietās, kas ir saistītas ar personu, ģimenes tiesībām un mantojuma tiesībām. Līgumu gadījumā atgriezenisko norādi piemēro tikai retos izņēmuma gadījumos, un tiesību aktu izvēles gadījumos tā netiek piemērota (Starptautisko privāttiesību likuma 9. panta 2. punkts). Vekseļu un čeku likumā ir noteikta īpaša kārtība, saskaņā ar kuru tiesa atgriezenisko norādi pieņem, neizvērtējot saprātīga un taisnīga noregulējuma prasību (Vekseļu un čeku likuma 69. un 91. pants).

2.3 Piesaistes kritērija izmaiņas

Slovākijas tiesībās nav vispārēja noteikuma par to, kādas sekas ir piesaistes kritērija maiņai. Ja Slovākijas tiesību kolīziju normā nav definēts piemērojamais brīdis, kurā jāizvērtē piesaistes kritērijs, Slovākijas tiesas to secina no cita piesaistes kritērija vai izmanto judikatūru. Tomēr parasti piemērojamais laiks ir tiesiskās situācijas rašanās laiks, konkrētāk — datums, kurā tiek sākts process, atkarībā no konkrētās lietas apstākļiem.

Statusa maiņa ir raksturīga kustamajam īpašumam. Tiesību aktu, ko piemēro atbilstoši atrašanās vietai, kritērija grozīšanu regulē Starptautisko privāttiesību likuma 6. pants, kurā kustamais īpašums kā tāds (kopumā) ir nošķirts no kustama īpašuma, ko transportē saskaņā ar līgumu (tranzītā esošām precēm).

Kustama īpašuma gadījumā piemērojamie tiesību akti ir tās vietas tiesību akti, kurā īpašums atradās laikā, kad iestājās fakts, ar kuru tiesības tika iegūtas vai izbeigtas. Tomēr judikatūrā ir atzīts, ka materiālu tiesību, kas iegūtas saskaņā ar citas valsts tiesību aktiem, saturs un sekas (piem., vienā valstī iegūtu tiesību pārveidošana par ekvivalentu citas valsts kategoriju) jāizvērtē saskaņā ar jaunās (pašreizējās) īpašuma atrašanās vietas tiesību aktiem.

Piesaistes kritērijs lietās par īpašuma transportēšanu (ja īpašuma transportēšana vēl turpinās) ir tās vietas tiesību akti, no kuras īpašums izsūtīts. Jautājums par piesaistes kritēriju maiņu kustamam īpašumam var rasties arī saistībā ar ielgumu. Tieši tādēļ Starptautisko privāttiesību likuma 8. pants paredz, ka ielgumam piemēro vietas, kurā īpašums atradās ielguma termiņa sākumā, tiesību aktus. Tomēr ar ielgumu ieguvējam netiek liegts paļauties uz tās valsts tiesību aktiem, kurā ielgums noticis, ja, sākot ar laiku, kad īpašums atradies attiecīgajā valstī, izpildīti visi ielguma priekšnoteikumi saskaņā ar minētās valsts tiesību aktiem. Ja īpašums secīgi ir pārvietots uz vairāk nekā vienas valsts teritoriju, nosacījumi tiks izvērtēti vai nu saskaņā ar tās vietas tiesību aktiem, kurā īpašums atradās, kad sākās ielgums, vai ar tās vietas tiesību aktiem, kurā īpašums nepārtraukti atradās visā ielgumam nozīmīgajā laikposmā.

2.4 Izņēmumi kolīziju normu piemērošanā

Obligātās tiesību normas un sabiedriskās kārtības atruna

Galvenā atšķirība starp obligātajām normām un sabiedriskās kārtības atrunu ir to sekas: obligātās normas darbojas “uzbrūkoši” (neatkarīgi no ārvalsts tiesību aktu satura), savukārt sabiedriskās kārtības atruna darbojas “aizsargājoši” (tikai, ja ārvalstu tiesību aktu piemērošana apdraudētu konkrētas intereses).

Sabiedriskās kārtības atruna neaizsargā visas obligātās Slovākijas tiesību normas, bet gan tikai tās, ko uzskata par principiāliem jautājumiem (piemēram, monogāmas laulības princips).

Obligātās normas ir valsts tiesību normas, no kurām nav iespējams atkāpties — tās jāpiemēro ikvienā situācijā neatkarīgi no tiesību aktiem, ko konkrētajām tiesiskajām attiecībām piemēro saskaņā ar tiesību kolīziju normām. Tām parasti ir publiski tiesisks raksturs, bet tās var būt arī privāttiesiskas, ja to mērķis ir aizsargāt konkrētas būtiskas intereses. Tas, vai konkrēta tiesību norma ir obligāta, tiek noteikts pēc tiesas ieskata. Tiesību normās šis jautājums nav skaidri definēts; šādas normas ir raksturīgas patērētāju tiesībām un atsevišķām darba tiesību nozarēm (piem., veselības un drošības noteikumi, darba laiks utt.)

Piemēram, ģimenes tiesībās Kriminālkodeksa noteikumi par noziegumiem pret ģimeni un jauniešiem ir obligātas normas.

Sabiedriskās kārtības atruna ir paredzēta Starptautisko privāttiesību likuma 36. pantā, saskaņā ar kuru ārvalsts tiesību normu nevar piemērot, ja tās piemērošana radītu sekas, kas ir pretrunā Slovākijas Republikas sabiedriskās un valsts iekārtas pamatiem un tās tiesību aktiem, kuri obligāti jāievēro neatkarīgi no pušu gribas. Tā jo īpaši nozīmē konstitucionālos noteikumus, kas paredz tiesības uz taisnīgu tiesu un pamatprincipus — vienlīdzību likuma priekšā un aizliegumu diskriminēt pēc dzimuma, rases, ādas krāsas, reliģijas, valstspiederības utt. Ievērojot likuma mērķi, sabiedriskās kārtības atrunu piemēro reti, un, to piemērojot, tiesa nedrīkst pārbaudīt vai vērtēt ārvalsts tiesību normu, bet tikai to, kādas sekas Slovākijas sabiedriskai kārtībai radītu tās piemērošana.

2.5 Ārvalstu tiesību pārbaude

Slovākijas Republika ir viena no valstīm, kas tiesību normas uztver kā likumu, nevis faktu, kas jāpierāda. Tādēļ tiesu iestādes pēc savas iniciatīvas rīkojas, lai noteiktu, kādas ir tiesību normas. Saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likuma 53. pantu, lai noteiktu ārvalsts tiesību akta saturu, tiesu iestāde veic visus nepieciešamos pasākumus, tostarp iegūst ārvalsts tiesību akta saturu ar saviem resursiem, izmantojot vispārpieejamus avotus, nosakot procesa dalībniekiem pienākumu sniegt informāciju vai pieprasot informāciju no Tieslietu ministrijas (kam uz šādiem lūgumiem ir jāreaģē). Tas nozīmē, ka tiesneši var izmantot arī savas zināšanas par ārvalsts tiesību aktu saturu vai to noteikt, izmantojot starptautisko privāttiesību ekspertu vai lietas dalībnieku palīdzību, vai pat iegūstot informāciju no Interneta. Ja ārvalsts tiesību aktu saturu nav iespējams noteikt saprātīgā termiņā vai ja ārvalsts tiesību aktu satura noteikšana ir saistīta ar būtiskiem šķēršļiem vai nav iespējama, piemēro Slovākijas tiesību aktus. Ja, nosakot ārvalsts tiesību akta saturu, rodas šaubas, tiesām ir tiesības vērsties Tieslietu ministrijā ar sadarbības lūgumu.

3 Kolīziju normas

3.1 Līgumsaistības un tiesību akti

Līgumiskas saistības

Starptautisko privāttiesību likuma darbības jomā ietilpst tikai privāttiesiski līgumi, t. i., civiltiesību, komerciesību, ģimenes tiesību, darba tiesību un līdzīgi līgumi ar ārvalsts elementu. Ievērojot līgumslēdzēju gribas autonomijas principu, īpašuma tiesisko attiecību gadījumā Starptautisko privāttiesību likuma 9. pants nepārprotami priekšroku dod pašu līgumslēdzēju izvēlētiem tiesību aktiem (turklāt tiesību aktu izvēle tiek pieļauta arī darba tiesību jomā). Tiesību aktu izvēle tiek ierobežota vienīgi patērētāju līgumu gadījumā — ja izvēlētie tiesību akti nenodrošina patērētāju tiesību aizsardzību pietiekamā līmenī,

piemēro tiesību sistēmu, kas nodrošina patērētājam labvēlīgākus noteikumus (Starptautisko privāttiesību likuma 9. panta 3. punkts un 10. panta 4. punkts). Ja nav izdarīta tiesību aktu izvēle, piemēro tās valsts tiesību aktus, kas nodrošina šāda veida līgumu saprātīgu izpildi. Ievērojot saprātīgas izpildes principu, Starptautisko privāttiesību likuma 10. panta 2. un 3. punktā ir doti piemēri, kurus tiesību aktus parasti piemēro noteikta veida līgumiem: piemēram, pirkuma līgumiem piemēro tās vietas tiesību aktus, kurā atrodas pārdevēja juridiskā adrese. Attiecībā uz līgumiskām saistībām Starptautisko privāttiesību likums regulē arī līgumisko attiecību ietekmi uz materiālajām tiesībām (12. pants), nolīgumu un ieskaitu (13. pants), kā arī vienpusēju tiesisku darījumu kārtību (14. pants) neatkarīgi no tā, vai ir pieminēts to adresāts (šādos gadījumos piesaistes kritērijs ir parādnieka domicils).

Līgumiskajām saistībām starptautiskajās vekseļu un čeku tiesībās īpaši piemēro Vekseļu un čeku likumu (69. pantu un turpmākos pantus, 91. pantu un turpmākos pantu).

Tiesiski darījumi

Tiesību normu kolīziju jautājumiem, kas attiecas uz tiesisku darījumu spēkā esamību, spēkā neesamības sekām un tiesiska darījuma formu, piemēro Starptautisko privāttiesību likuma 4. pantu. Tiesību aktus, ko piemēro tiesiska darījuma sekām, piemēro arī tā spēkā esamības un neesamības aspektiem. Piemērojamās tiesību aktus nosaka saskaņā ar attiecīgajām tiesību kolīziju normām, kas noteiktas konkrētajam tiesiskajam darījumam. Ir divi gadījumi, kad tiesiska darījuma spēkā esamībai un tā spēkā neesamības sekām nepiemēro tos pašus tiesību aktus, ko darījuma sekām, proti, ja tiesību aktos paredzēta cita kārtība vai ja tas ir nepieciešams saprātīgai izpildei. Attiecībā uz tiesiska darījuma formu ir pietiekami, ja tiesisks darījums noticis saskaņā ar tās vietas tiesību aktiem, kurā tas ticis vai tiek izpildīts. Tādēļ nav nepieciešams saglabāt tiesību akta formu, ko pieprasa lietu izskatošās tiesas izvēlētie tiesību akti, kā tas ir spēkā esamības jautājumu gadījumā. Tomēr šo subsidiāro tiesību kolīzijas normu nevar piemērot, ja izskatošās tiesas izvēlētie tiesību akti, ko piemēro līgumam, nosaka, ka līguma spēkā esamības priekšnoteikums ir līguma rakstiska forma.

3.2 Ārpuslīgumiskās saistības

Tiesību kolīziju pamatnorma ārpuslīgumiskām saistībām ir Starptautisko privāttiesību likuma 15. pants, saskaņā ar kuru prasījumiem attiecībā uz zaudējumiem, kas ciesti vispārpiemērojamās tiesību aktos paredzēta pienākuma pārkāpšanas (delikta) dēļ vai gadījumos, kad tiesību akti paredz kompensāciju neatkarīgi no darbības prettiesiskuma (atbildība par rezultātu), piemēro tās vietas tiesību aktus, kurā zaudējums ticis nodarīts, vai tās vietas tiesību aktus, kurā notika tiesības uz kompensāciju radījušais notikums. Piesaistes kritēriji, ko piemēro neuzdotos lietvedības, netaisnas iedzīvošanās utt. gadījumos, *mutatis mutandis* izriet no 15. panta un citiem Starptautisko privāttiesību likuma noteikumiem.

3.3 Personas statuss, tā aspekti saistībā ar civilstāvokli (vārds, dzīvesvieta, rīcībspēja)

Vispārējās tiesību kolīzijas normas, t. i., ar ko nosaka fiziskas personas tiesībsubjektībai piemērojamās tiesību aktus, ir ietverti Starptautisko privāttiesību likuma 3. sadaļā, kurā minēts, ka personas tiesībspēju un rīcībspēju attiecībā uz tiesībām un tiesiskiem darījumiem nosaka tās valsts tiesību akti, kuras pilsonis persona ir. Ja tiesisku darījumu Slovērijas Republikā veic ārvalstnieks, kuram nav tiesībspējas un rīcībspējas saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kuras pilsonis tas ir, ir pietiekami, ja attiecībā uz šo darījumu tāda ir saskaņā ar Slovērijas tiesību aktiem. Tomēr šāds tiesisks darījums var netikt atzīts par spēkā esošu saskaņā ar citu valstu tiesību aktiem, tostarp ārvalstnieka piederības valsts tiesību aktiem.

Saskaņā ar Slovērijas valsts tiesību aktiem fiziskai personai tiesībspēja attiecībā uz tās tiesībām un pienākumiem rodas piedzimstot (tāda ir arī jebkuram ieņemtā bērnam, ja tas piedzimis dzīvs) un izbeidzas ar nāvi (kad personu par mirušu atzīst tiesa). Pilnīga rīcībspēja iestājas 18 gadu vecumā vai, noslēdzot laulību (kas iespējams no 16 gadu vecuma). Pilnīga rīcībspēja ir priekšnoteikums procesuālās rīcībspējas iegūšanai, taču tiesību aktos var būt paredzēts, ka procesuālā rīcībspēja ir pusei, kurai citkārt tādas nebūtu, piemēram, nepilngadīgam vecākam adoptācijas lietā pēc 16 gadu vecuma sasniegšanas. Nepilngadīgiem bērniem rīcībspēja ir vienīgi attiecībā uz darījumiem, kas pēc to būtības ir piemēroti to vecumam atbilstošam intelektuālajam un garīgajam briedumam. Papildus vecuma ierobežojumam ir noteikts, ka pilnīga rīcībspēja var būt personai, kura ir pie pilna saprāta. Personai rīcībspēju var atņemt vai ierobežot vienīgi tiesa.

Īpašas valsts tiesību kolīziju normas par rīcībspēju piemēro tiesībām doties laulībā (Starptautisko privāttiesību likuma 19. pants, sk. 3.5. punktu), taisīt un atcelt testamentu (Starptautisko privāttiesību likuma 18. pants, sk. 3.7. punktu) un ārvalstnieku procesuālajai rīcībspējai (Starptautisko privāttiesību likuma 49. pants). Tiesību kolīziju normas, kas regulē juridisku personu tiesībspēju, Slovērijas tiesībās ir atrodami Tirdzniecības kodeksa 22. pantā, saskaņā ar kuru juridisku personu statusam piemēro dibināšanas principu — tiesībspējas apmērs, kāds tām piešķirts saskaņā ar piemērojamām tiesību normām, tiek atzīts arī Slovērijas tiesībās. Personas rīcībspēju uzņemties saistības attiecībā uz vekseļiem vai čekiem izvērtē saskaņā ar Vekseļu un čeku likumā noteikto kārtību, kas paredz, ka personai ir saistoši tās valsts tiesību akti, kuras pilsonis persona ir.

Attiecībā uz civilstāvokli Slovērijas tiesību aktos kā piesaistes kritērijs netiek lietots “domicils” jēdziens, kas nav tas pats, kas Slovērijā lietotā “pastāvīgā uzturēšanās” (kuru reģistrē Slovērijas Republikas ledzīvotāju reģistrā). Personas tiesības uz vārdu/nosaukumu pēc analogijas ir aptvertas ar personas statusu; šajā gadījumā piemērojamie tiesību akti ir tiesību akti, ko piemēro konkrētās personas rīcībspējai un procesuālajai rīcībspējai.

3.4 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem, ieskaitot adoptāciju

3.4.1 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem

Saskaņā ar valsts tiesību aktiem māte ir sieviete, kas bērnu dzemdējusi. Ja par izcelšanos no mātes pastāv šaubas, tiesa pieņems lēmumu, balstoties uz faktiem, kas konstatēti attiecībā uz dzimšanu. Paternitāti nosaka, balstoties uz trim atspēkojamām paternitātes prezumpcijām, kas ir noteiktas Likumā Nr. 36 /2005 par ģimeni (Ģimeņu likums): i) laulības ilgums; ii) atzīšanas apliecinājums, ko reģistra iestādē izdara vecāki; iii) laiks, kad bērna iespējamajam tēvam un mātei bijuši dzimumsakari.

Starptautisko privāttiesību likumā ir tiesību kolīziju normas par vecāku statusa konstatēšanu (atzīšanu vai atspēkošanu), kas ir saistītas ar bērna dzimšanas laiku. Saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likuma 23. pantu piemēro tās valsts tiesību aktus, kuras pilsonību bērns ieguvis piedzimstot. Šos aktus piemēro jo īpaši, lai noteiktu, kas var būt vecāku statusa atzīšanas subjekts, kādā formā jāveic minētā atzīšana un vai var atzīt ieņemta bērna paternitāti. Ja bērns piedzimstot ieguvis vairākas pilsonības vai nav ieguvis nevienas valsts pilsonību, piemēro Starptautisko privāttiesību likuma 33. pantu. Ja bērns šādi ir ieguvis Slovērijas pilsonību, bet ir dzimis un dzīvo ārvalstī, šādā gadījumā piemērojami ir tās valsts tiesību akti, kurā ir bērna pastāvīgā dzīvesvieta. Saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likuma 23. panta 3. punktu, ja bērns (neatkarīgi no pilsonības) dzīvo (t. i., pastāvīgi uzturas) Slovērijas Republikā noteikšanas laikā, vecāku statusu var noteikt saskaņā ar Slovērijas tiesību aktiem, ja tas ir bērna interesēs. Šis noteikums pieļauj alternatīvu, saskaņā ar kuru atzīšanas spēkā esamību izvērtē atbilstoši tās valsts tiesību aktiem, kurā ticis atzīts vecāku statuss, nevis tās valsts tiesību aktiem, kuras pilsonis bērns ir dzimšanas brīdī. Tomēr, lai vecāku statusa atzīšana būtu spēkā, pietiek ar to, ka tā notikusi saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tā izdarīta.

3.4.2 Adoptācija

Saskaņā ar Slovērijas Ģimenes likumu adoptācija rada tiesiskas attiecības starp adoptēto bērnu un adoptētāju (kā arī tā radniekiem), kas juridiski ir identiskas attiecībām bioloģiskajā ģimenē. Tikai tiesa var pieņemt lēmumu par adoptāciju pēc priekšlikuma, ko izteicis adoptētājs, kurš var nebūt Slovērijas pilsonis, bet kuram jābūt norādītam adoptācijas apliecībā saskaņā ar Likumu Nr. 305/2005 par bērnu sociālo un juridisko aizsardzību un sociālo aizbildnību. Adoptēt var tikai bērnus, kuri nav sasnieguši 18 gadu vecumu. Pašreizējie tiesību akti ļauj bērnu kopīgi adoptēt tikai partneriem, kuri ir laulībā (vai vienam laulātajam, kurš ir laulībā ar vienu no bērna vecākiem, vai vecāka vai adoptētāja atraitnim vai atraitnei). Izņēmuma gadījumos bērnu var adoptēt arī persona, kura nav laulībā. Nepilngadīga bērna adoptēšanai uz ārzemēm nepieciešama Slovērijas Darba, sociālo un ģimenes lietu ministrijas vai šīs ministrijas noteiktas valsts pārvaldes iestādes atļauja. Adoptāciju var atcelt ar tiesas nolēmumu sešu mēnešu laikā pēc adoptācijas rīkojuma stāšanās spēkā.

Saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likuma 26. pantu adopcijai piemēro tās valsts tiesību aktus, kuras pilsonis ir adoptētājs. Ja adoptētāju valstspiederība ir atšķirīga, piemēro tās valsts tiesību aktus, kura ir laulāto kopīgā pastāvīgā dzīvesvieta. Ja šādas dzīvesvietas nav, adopcijai piemēro tās valsts tiesību aktus, ar kuru tiem ir visciešākā saikne. Slovērijas tiesību aktus var piemērot, ja ārvalsts tiesību akti vispār aizliedz adopciju vai to atļauj vienīgi ar īpaši apgrūtināšiem nosacījumiem un ja adoptētājs vai vismaz viens no adoptētājiem ir ilgstoši uzturējies Slovērijas Republikā (saskaņā ar judikatūru — vismaz vienu gadu). Saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likuma 26.a pantu bērna ievietošanu pirmsadopcijas aprūpē (kas saskaņā ar Slovērijas tiesību aktiem notiek pirms adopcijas) regulē bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti. Adoptējamā bērna pilsonības valsts tiesību aktus piemēro, izvērtējot nepieciešamību saņemt bērna piekrišanu adopcijai vai citu personu vai iestāžu atļauju (Starptautisko privāttiesību likuma 27. pants). Šo noteikumu piemēro arī adopcijai līdzīgās situācijās, piemēram, ārvalstīs bērna atzīšanai par laulībā dzimušu (ko Slovērijas tiesību akti neparedz).

3.5 Laulība, pāru kopdzīve bez laulības, partnerattiecības, laulības šķiršana, laulāto atšķiršana, uzturēšanas saistības

3.5.1 Laulība

Saskaņā ar Slovērijas tiesību aktiem noslēgt laulību var vīrietis un sieviete, kuri ir pie pilna saprāta. Laulības noslēgšanas laikā šīs personas nedrīkst būt citā laulībā. Likums aizliedz laulības starp augšupējiem un lejupējiem radniekiem, brāļiem un māsām, kā arī nepilngadīgajiem (tiesa kā izņēmumu var ļaut laulību noslēgt nepilngadīgajam, kuram ir vismaz 16 gadu). Šo vecuma ierobežojumu Slovērijas tiesībās var uzskatīt par obligātu normu. Saskaņā ar Slovērijas tiesību aktiem laulību noslēdz ar vienotu paziņojumu reģistra iestādē vai pie garīdznieka.

Saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likumu (19. un 20. pantu) personas spējai stāties laulībā un tās spēkā esamībai piemēro tās valsts tiesību aktus, kuras pilsonība ir personai, bet noslēgšanas formai piemērojami tās vietas tiesību akti, kurā laulību noslēdz. Atšķirībā no vispārējām tiesību kolīziju normām (Starptautisko privāttiesību likuma 3. un 4. pants) subsidiāri nepiemēro Slovērijas tiesības. Attiecībā uz laulības noslēgšanas formas izvērtēšanu — tā kā piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā notiek laulība, šos tiesību aktus piemēro, lai izvērtētu, piemēram, kā persona izsaka piekrišanu doties laulībā, liecinieku skaitu, laulību organizēšanai pilnvaroto struktūru, iespēju noslēgt laulību ar starpnieka palīdzību, utt. Šo kritēriju nepiemēro konsulārajām laulībām. Laulība, ko Slovērijas pilsoņi noslēguši ārvalstīs iestādē, kas nav Slovērijas šim nolūkam pilnvarota iestāde, ir īpaši minēta Starptautisko privāttiesību likuma 20. a pantā, kurā norādīts, ka šāda laulība Slovērijas Republikā ir spēkā, ja tā ir spēkā valstī, kuras iestādē tā noslēgta, un ja Slovērijas materiālo tiesību normas neparedz šķēršļus šādai laulībai.

3.5.2 Pāru kopdzīve bez laulības un partnerattiecības

Slovērijas tiesību aktos nav paredzētas partnerattiecības, kas atšķirtas no laulības. Tiesību teorijā ir atzīts, ka pastāv faktiskās vīra un sievas attiecības, proti, vīrietis un sieviete nav precējušies, bet izveidojuši partnerattiecības uz mūžu. Tomēr šī savienība ir faktiskā, un tai nav juridiskas nozīmes. Slovērijas tiesībās netiek atzītas (reģistrētas) viendzimuma personu partnerattiecības, kā arī juridiska laulāto atšķiršana.

3.5.3 Laulības šķiršana un laulāto atšķiršana

Saskaņā ar valsts materiālo tiesību normām laulības šķiršana nozīmē, ka tiesa šķir dzīvu laulāto laulību. Ja šķiras nepilngadīga bērna vecāki, tiesai arī jānosaka, kā tiek īstenotas vecāku tiesības un pienākumi. Slovērijas tiesību akti arī atļauj aizgādību īstenot daļēji.

Starptautisko privāttiesību likuma 22. pantā ir noteikti tiesību kolīziju normas laulāto kopdzīves izbeigšanai ar laulības šķiršanu, pasludinot laulību par spēkā neesošu vai konstatējot tās absolūtu spēkā neesamību. Tādēļ to galvenokārt piemēro tiesību kolīziju normām par dzīvu laulāto laulības izbeigšanos. Laulības izbeigšanos ar laulības šķiršanu regulē tās valsts tiesību akti, kuras pilsoņi procesa uzsākšanas brīdī ir laulātie. Tāpat kā laulāto personiskajās un mantiskajās attiecībās, piemērojamais kritērijs ir to pilsonība konkrētā brīdī, proti, sākoties laulības šķiršanas procesam (līdz ar to sākotnējai pilsonībai vai pilsonības maiņai nav nozīmes). Ja laulības šķiršanas procesa uzsākšanas laikā laulātajiem nebija viena un tā pati pilsonība, pilsonības valsts kritēriju nevar piemērot un ir jāpiemēro Slovērijas tiesību akti. Ja piemērojamie (ārvalsts) tiesību akti nepieļauj laulības izbeigšanos ar laulības šķiršanu vai to atļauj vienīgi ar īpaši apgrūtināšiem nosacījumiem, bet laulātie vai vismaz viens no laulātajiem ir ilgstoši uzturējies Slovērijas Republikā, var piemērot Slovērijas tiesību aktus. Tā kā šo iespēju var izmantot vienīgi personas, kurām ir attiecīga saikne ar Slovērijas Republiku, judikatūrā ir secināts, ka šādām personām jābūt dzīvojušām Slovērijā vismaz gadu.

Attiecībā uz laulāto pilsonības valsts tiesību aktiem Starptautisko privāttiesību likuma 22. panta 3. punktā paredzētie piesaistes kritēriji laulības spēkā esamības un laulības pastāvēšanas izvērtēšanai ir pretrunā ar Starptautisko privāttiesību likuma 19. un 20. pantu, kas nosaka spēju stāties laulībā, laulības spēkā esamību un laulības formu. Judikatūrā ir atzīts, ka Starptautisko privāttiesību likuma 19. un 20. pantu piemēro, ja laulības noslēgšanas iespējamību (no rīcības spējas un formas viedokļa) izvērtē pirms tās noslēgšanas, savukārt Starptautisko privāttiesību likuma 22. panta 3. punktu piemēro, ja laulības spēkā esamību izvērtē retrospektīvi vai ja izvērtējums attiecas uz to, vai laulība pastāv. Judikatūrā arī atzīts, ka Starptautisko privāttiesību likuma 22. panta 3. punkta vajadzībām piemēro tās valsts tiesību aktus, kuras pilsoņi laulības noslēgšanas laikā bija laulātie.

3.5.4 Uzturēšanas saistības

Slovērijas tiesībās ir atzīti seši galvenie uzturēšanas saistību veidi: vecāku pienākums uzturēt bērnus (tiek uzskatīts par vissvarīgāko), bērnu pienākums uzturēt vecākus, uzturēšanas pienākums citu radnieku starpā, uzturēšanas pienākums laulāto starpā, dalība šķirta laulātā uzturēšanā, kā arī dalība neprecētas mātes uzturēšanā un konkrētu izdevumu atlīdzināšanā. Starptautisko privāttiesību likuma 24.a pantā ietvertās tiesību kolīziju normas ir tieši saistītas tikai ar vecāku pienākumu uzturēt bērnus un attiecas uz visiem šī uzturēšanas pienākuma veidiem, izņemot bērna mātes prasījumus pret tēvu (Starptautisko privāttiesību likuma 25. pants — mātes pilsonības valsts tiesību akti), neatkarīgi no tā, vai uzturētājiem saņēmējs ir pilngadīgs vai nepilngadīgs. Šīm attiecībām piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā ir saņēmēja domicils vai, ja tas ir nepilngadīgs bērns — tā pastāvīgajā dzīvesvietā.

Lielākajā daļā gadījumu Slovērijas tiesas pieņem lēmumu saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tiek celta prasība. Citām uzturēšanas saistībām (piemēram, laulāto savstarpējās uzturēšanas saistībām) piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā ir uzturētājiem saņēmēja domicils.

Bērna pastāvīgās dzīvesvietas piesaistes kritērijs ir galvenais vecāku un bērnu savstarpējām attiecībām piemērojamais piesaistes kritērijs. Tikai izņēmuma gadījumos tiesa ņem vērā arī citas valsts, kurai ar lietu ir būtiska saikne, tiesību aktus.

3.6 Laulāto mantiskās attiecības

Starptautisko privāttiesību likuma 21. pantā paredzētās tiesību kolīziju normas paredz, ka piesaistes kritērijs attiecībā uz laulāto mantiskajām attiecībām ir laulāto pilsonība. Tomēr to konsekventi iespējams piemērot tikai tad, ja laulātie ir vienas un tās pašas valsts pilsoņi. Citos gadījumos piemēro Slovērijas tiesību aktus. Starptautisko privāttiesību likums neregulē situācijas, kad mainās piesaistes kritērijs (mainās laulāto kopīgā pilsonība). Tomēr judikatūrā ir atzīts, ka piemērojamās tiesību aktus nosaka saskaņā ar brīdi, kad noticis juridiski nozīmīgs gadījums. Starptautisko privāttiesību likuma 21. panta 2. punkts izslēdz iespējamās domstarpības, nosakot, ka jebkurš laulāto mantisko attiecību regulējums pēc vienošanās (piem., līgumi par laulāto mantas kopības ierobežošanu, laulības līgumi utt.) tiek izvērtēts saskaņā ar tiesību aktiem, kas laulāto mantisko attiecību režīmam bija jāpiemēro, kad tika noslēgta šāda vienošanās. Šo tiesību kolīziju normu var piemērot tikai saistībā ar citu tiesību kolīziju normu, bet ne pašu par sevi.

Slovērijas materiālo tiesību normās ir noteikts īpašs laulāto mantisko attiecību veids: laulāto mantas kopība, kas rodas ar laulības noslēgšanas brīdi un izbeidzas ar laulības izbeigšanos. Laulātajiem savstarpēji vienojoties, mantas kopības darbības jomu vēlāk var sašaurināt vai paplašināt, vai ar tiesas lēmumu — citādi grozīt (tostarp izbeigšanu vai atjaunošanu). Laulāto mantisko attiecību līgumi Slovērijas tiesībās nepastāv.

3.7 Testamenti un mantojums

Saskaņā ar tiesību kolīziju normu mantošanu nosaka saskaņā ar vienu piesaistes kritēriju — kā noteikts Starptautisko privāttiesību likuma vispārējā tiesību kolīziju normā, likumiskās mantošanas attiecībām piemēro tās valsts tiesību aktus, kuras pilsonis nāves brīdī bija testators (17. pants). Tas ir vienīgais visas mantošanas piesaistes kritērijs neatkarīgi no tā, vai īpašumā ietilpst ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas. Ja nāves brīdī testatoram bija divu vai vairāku valstu pilsonība vai tas bija bezvalstnieks, piemērojamo pilsonību nosaka saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likuma 33. pantu.

Attiecībā uz spēju taisīt vai atcelt testamentu, kā arī testamenta sekām vai trūkumiem un gribas izteikuma trūkumiem piemēro testatora pilsonību, kas tam bija gribas izteikšanas laikā. Tas nozīmē, ka, ja pēc gribas izteikšanas mainās pilsonība, ar to netiek ietekmēta testamenta spēkā esamība vai tā atcelšanas spēkā esamība. Tādēļ Starptautisko privāttiesību likuma 18. pants ir speciāla norma attiecībā pret Starptautisko privāttiesību likuma 3. panta 2. punktu, kurā noteikts, ka, ja ārvalstnieks Slovākijas Republikā veic tiesisku darījumu, ir pietiekami, ja tam piemīt spēja to darīt saskaņā ar Slovākijas tiesību aktiem.

Tiesību aktus, ko nosaka saskaņā ar pilsonības valsti laikā, kad taisīts testaments, piemēro arī, lai noteiktu, kā īpašumu var novēlēt ar testamentu nāves gadījumā. Testamenta formai un testamenta atcelšanai piemēro tās valsts tiesību aktus, kuras pilsonis testamenta taisīšanas laikā bija testators. Tomēr ir pietiekami, ja testaments atbilst tās valsts tiesību aktiem, kurā tas taisīts (18. pants). Šo papildu tiesību kolīziju normu piemēro, ja testators nav ievērojis valsts, kuras pilsonis tas bija testamenta taisīšanas laikā, noteikto testamentu formu. Tas nozīmē, ka, ja testators neatbilst testamentu formai noteiktajām prasībām, kas paredzētas tās valsts tiesību aktos, kuras pilsonis tas bijis testamentu taisīšanas laikā, bet atbilst prasībām, kas bija noteiktas tās vietas tiesību aktos, kurā taisīts testaments, testamentu uzskata par spēkā esošu.

Saskaņā ar Slovākijas materiālo tiesību normām īpašumu var mantot uz likuma, testamentu vai abiem šiem pamatiem. Tiesību aktos attiecībā uz mantošanas kārtību ir noteiktas četras mantinieku šķiras, turklāt augstākas šķiras mantinieki liedz mantot zemākām šķirām piederīgajiem. Pirmajā grupā ietilpst testatora bērni un laulātais, bet pārējās grupās ir citi radnieki un jebkura persona, kurai ar mirušo personu bijusi kopīga saimniecība vismaz vienu gadu pirms tās nāves un kura šī iemesla dēļ rūpējusies par kopējo saimniecību vai bijusi atkarīga no uzturētājiem, ko sniedzis mirušais. Attiecībā uz testamentāro mantošanu tiesību aktos noteikti juridiskie nosacījumi, kādiem jāatbilst testamentam, ko taisījis testators vai kas ir notariāla akta formā.

Minimālais testamentu taisītāja vecums ir 15 gadi. Brīvība ar testamentu atsavināt īpašumu ir ierobežota, jo nepilngadīgajiem lejupejiem radniekiem ir jāsaņem vismaz tikpat daudz, cik liela būtu to daļa saskaņā ar tiesību aktiem, savukārt pilngadīgajiem lejupejiem radniekiem jāsaņem vismaz puse no to likumā paredzētās daļas. Slovākijas tiesību akti paredz atteikšanos no mantojuma (tikai pilnībā kā no aktīviem, tā saistībām), nespēju mantot (saskaņā ar tiesību aktos noteikto), lejupejo radnieku atstumšanu no mantojuma (pamatojoties uz mirušās personas sastādītu atstumšanas aktu) un bezmantinieka mantas pāreju (ja mantinieku nav, īpašumu iegūst valsts), bet netiek atzīti savstarpēji testamenti, mantojuma līgumi vai novēlējumi uz nāves gultas.

3.8 Nekustamais īpašums

Slovākijas tiesībās nekustamais īpašums definēts kā zeme vai ar zemi savienotas ēkas ar stingriem pamatiem (Civillkodeksa 119. pants).

Saskaņā ar Starptautisko privāttiesību likumu vispārējais piesaistes kritērijs mantiskajām tiesībām uz nekustamo īpašumu ir tās valsts tiesību akti, kurā tas atrodas (Starptautisko privāttiesību likuma 5. pants, ko piemēro arī nekustamajam īpašumam, ja uz to neattiecas 6. pants un 8. pants; sk. 2.3.). Tomēr prioritāri attiecībā pret šo noteikumu tiek piemērots Starptautisko privāttiesību likuma 7. pants, kurā noteikts, ka jāņem vērā publiskos reģistros veikti ieraksti, kas nodibina, groza vai izbeidz materiālās tiesības uz īpašumu, kas atrodas valstī, kas nav valsts, saskaņā ar kuras tiesību aktiem nosaka juridisko pamatu, lai nodibinātu, grozītu vai izbeigtu materiālās tiesības uz šo īpašumu. Šādos gadījumos piemēro tiesību aktus, kas ir spēkā attiecībā uz ierakstiem publiskos reģistros vietā, kurā atrodas īpašums.

Saskaņā ar spēkā esošajiem Slovākijas tiesību aktiem “publiska reģistra” jēdziens ir saistīts ar Zemes un ēku (kadastra) reģistru (Likums Nr. 162/1995 par zemes un ēku reģistru), bet īpašuma dokumenti vēsturiski ir bijuši iekļauti Zemes reģistrā, Dzelzceļu reģistrā, Kalnrūpniecības reģistrā un Ūdensceļu reģistrā.

3.9 Maksātnespēja

Maksātnespējas procesam ar ārvalsts elementu, kurā ir iesaistītas Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, piemēro Likumu Nr. 7/2005 par maksātnespēju un pārstrukturēšanu (“Maksātnespējas kodekss”), ja Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 neparedz citādi. Saskaņā ar Maksātnespējas kodeksu, ja Slovākijas Republikai nav saistošs starptautisks līgums, ko piemēro kreditoru prasījumu apmierināšanai pret bankrotējušu parādnieku, ārvalstu spriedumiem procesos, kas notiek saskaņā ar Maksātnespējas kodeksu, piemēro savstarpības principu. Maksātnespēja, ko pasludinājusi Slovākijas tiesa, attiecas arī uz aktīviem, kas atrodas ārvalsts teritorijā, ja to pieļauj attiecīgās ārvalsts tiesību akti.

Starptautisko privāttiesību likums ietver tiesību kolīziju normas, ko *mutatis mutandis* piemēro maksātnespējai, proti, 5. pantu (piesaistes kritērijs ir vieta, kurā atrodas kustamais vai nekustamais īpašums), 7. pantu (piesaistes kritērijs reģistrācijai publiskos reģistros ir vieta, kurā atrodas īpašums) un noteikumus, ko piemēro saistībām (9. pants un turpmākie panti).

Lapa atjaunināta: 22/04/2022

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.